

Visie op de toekomst van Open Science bij de RuG

Open Science aan de RUG 2021-2023: cultuurverandering

Visie: Open Science is een wereldwijde beweging gericht op het toegankelijk maken en verspreiden van wetenschappelijk onderzoek en onderwijs. Open praktijken omvatten onderwijsmateriaal en het gehele onderzoeksproces, waarbij nieuwe mogelijkheden worden gecreëerd voor interactie, samenwerking en betrokkenheid tussen de academische wereld en de samenleving.

De RuG stimuleert de uitgangspunten van Open Science binnen haar academische gemeenschap actief en faciliteert een open en transparante onderzoeks- en onderwijsomgeving. Om de RuG-onderzoekers de Open Science principes te laten toepassen, was en is een cultuurverandering nodig.

Resultaten eerste fase Open Science programma 2021-2023:

- ✓ Het fundament is gelegd voor de Open Science support infrastructuur
- ✓ Er is interesse in en bewustwording rond Open Science bij onderzoekers
- ✓ OS heeft momentum lokaal, nationaal en internationaal

Volgende fase aan de RUG 2024-2026: implementatie

Visie: Open Science stimuleren heeft gewerkt, en nu staan alle lichten op groen om Open Science daadwerkelijk een geïntegreerd onderdeel te maken van de onderzoeks- en onderwijscultuur aan de RuG, zoals benoemd in het Strategisch Plan. Verdere inbedding vraagt om lokaal en (inter)nationaal daadkrachtig optreden met goede aansluiting op nationaal en EU-beleid en -initiatieven. De RuG volgt de nationale en internationale ontwikkelingen op de voet, zodat onze visie in de loop van de tijd meegroeit met de veranderende context en relevante omstandigheden.

Bij Open Science hoort een duurzame publicatiecultuur waarin Open Access centraal staat. Hiervoor is academische en digitale autonomie t.o.v. uitgevers en andere commerciële aanbieders nodig.

Doelen 2024-2026 zijn:

- Volledige inbedding Open Science in onderzoeks- en onderwijscultuur
- Richting digitale en academische autonomie van commerciële uitgevers en dienstverleners: uit de vendor lock-in
- Maximale impact van Open Science onderzoek

In 2027 zijn onderstaande punten gerealiseerd en staat de RuG sterker tegen de monopoliepositie van uitgevers:

1. UNL heeft een non-profit alternatief voor Gold Open Access bepaald. Diamond Open Access is het breed gedragen alternatief Open Access-publicatie model;
2. UKB heeft een duurzaam, (meer) kostendekkend, nationaal Diamond OA platform ontwikkeld. University of Groningen Press is geprofessionaliseerd in nauwe samenwerking met andere *university presses*;
3. De RuG-faculteiten weten de omvang van 'APC's in the wild' terug te brengen, dankzij onderzoek naar de kosten die onderzoekers en faculteiten maken voor Open Access-publiceren *buiten* de big deals om;
4. De kosten van copyrights-materialen en de afhankelijkheid van dure licenties substantieel zijn gereduceerd. De transitie van al het copyright onderwijsmateriaal naar open access, via de nieuwe Brightspace module voor Open Educational Resources levert 10% besparing op de licentiekosten;
5. Open source speelt bij Europese aanbestedingen een grotere rol. Onderzocht is of de RuG in navolging van Leiden en VU Amsterdam kan overstappen op open source software als alternatief voor bv. Web of Science, Scopus, SciVal. Als universiteit dragen we met open source software bij aan het ontwikkelen en betalen we minder licentiekosten;
6. We weten dat onze onderzoekers ook willen blijven publiceren in toonaangevende journals, zoals Nature. Hier is een cultuurverandering voor nodig via (ook) Erkennen en Waarderen. Alle activiteiten worden ontwikkeld rekening houdend met nationale en internationale ontwikkelingen, om de concurrentieverhoudingen van onze onderzoekers en de universiteit te waarborgen.
7. Diamond Open Access, Open Educational Resources en FAIR zijn de nieuwe standaard, ook in de verantwoording van onderzoek.

Een belangrijke ontwikkeling rond Open Science-beleid en -initiatieven in Nederland waar de RuG bij aansluit en die helpt bovenstaande 7 punten te bereiken: Er is landelijk 20M€ per jaar impulsfinanciering van OCW voor de transitie naar Open Science (2023-2033), onder voorwaarde van medefinanciering door de universiteiten. Het indienen van voorstellen gebeurt deels samen met andere universiteiten. Groningen is penvoerder op drie thema's: University Presses (Diamond Open Access), data-infrastructuur en de Citizen Science Hub in het noorden.

De RuG volgt de nationale en internationale ontwikkelingen op de voet, zodat we wendbaar zijn in onze uitvoering en de visie prioritair en kosteneffectief uitvoeren. Er is voldoende flexibiliteit ingebouwd in het ontwerp van het Open Science programma, zodat, als dit vanwege financiële druk noodzakelijk wordt, het programma gefaseerd en/of met een verlengde tijdlijn kan worden geïmplementeerd.